

C. Pare Xifré, 1-3, 3r. 08500 VIC
Tel. 93.886.41.54
<http://infomet.fcr.es/aao>
e-mail: aao@rpodos.fcr.es

1999-09-24

Benvolgut soci:

1. PRESENTACIÓ. Com cada any en aquestes dates comencem una nova temporada. Esperem que hàgiu passat un bon estiu. Si a més heu anat a veure el famós eclipsi i heu tingut èxit en l'intent us felicitem i esperem que ens feu arribar el material que hàgiu obtingut de l'esdeveniment. De fet, hem previst durant la programació del trimestre dedicar una sessió a fer un intercanvi de fotos, diapositives, etc. sobre l'eclipsi. A més a més, també prepararem i entregarem un dossier amb l'explicació i mesures del fenomen, acompanyat d'un vídeo que podran adquirir totes les persones que ho desitgin.

Pel que fa a la gran expedició de l'Agrupació, ens ho vam passar molt bé, però el dia de l'eclipsi el temps ens va fer la guitza, i malgrat que vam veure fases de la parcialitat, durant la totalitat una tempesta ens va tancar el Sol. De totes maneres, se'ns va fer fosc i l'experiència va ser impressionant, per la qual cosa ens han quedat les ganes de veure'n un altre sense núvols.

La segona expedició, feta pels socis Gabriel Guix i Manel Dot, sí que va poder veure la totalitat entre núvols i ens explicaran la seva experiència.

De totes maneres, en J. M. Casals ens ha fet un resum del viatge sencer que us lliurem en aquesta mateixa circular, a l'espera de tot el material que es proporcionarà el dia de la sessió sobre l'eclipsi.

Aquest any hi ha novetats respecte a la programació. Com ja sabeu, fins ara dedicàvem dos dies a la setmana a fer conferències (dimarts sobre astronomia i meteorologia i dijous sobre altres ciències). Doncs bé, hem vist que s'hauria de reestructurar aquesta programació per tal de dur a terme una sèrie d'activitats diferents que són, creiem, necessàries i que ens ajudaran a dinamitzar més l'Agrupació.

Els canvis són els següents. En primer lloc, totes les conferències i xerrades tant d'astronomia, meteorologia com de la resta de ciències es faran únicament durant els dimarts. Els dijous es dedicaran a fer una altra sèrie d'activitats que voldríem que fossin més participatives dels socis. En fi, que fos el dia de poder anar al local de l'Agrupació a parlar, a treballar i també a gaudir amb temes relacionats amb l'astronomia i la meteorologia. Recalquem que ens agradaria que els socis hi participessin més i que consideressin com a seus el local, la biblioteca i l'observatori per tal d'utilitzar-los amb tota llibertat.

Per exemple, algunes de les activitats previstes per fer durant els dijous i que es podran ampliar o modificar en qualsevol moment a petició dels socis són:

- Entrada i classificació en suport informàtic de tots els llibres i revistes de la biblioteca de l'Agrupació.
- Preparació d'un guió o curset d'astronomia bàsica amb material complementari per tal de fer cursos al local de l'agrupació o en centres externs, com escoles i altres entitats.
- Observacions amb el telescopi de la cúpula.
- Consultes, intercanvi d'informació i assessorament en astronomia i meteorologia.
- Administració.

- Utilització de la biblioteca.
- Preparació de conferències puntuals.
- Reformes diverses.
- Tertúlies.
- Altres activitats que se'ns puguin ocórrer.

En fi, a partir d'aquí, qualsevol suggeriment serà ben rebut.

2. VISITES. També tenim preparades per a aquest trimestre dues sortides, una a la planta de cogeneració de l'Anònima Llanera, i l'altra per portar un pessebre a Sant Miquel de les Formigues. Trobareu la informació detallada dels dies i les hores en el programa del trimestre, en aquesta mateixa circular.

3. LOTERIA DE NADAL. Aviat tindrem a la vostra disposició participacions del número 20.280 de la Loteria de Nadal. Anirà molt bé que tothom qui pugui passi pel local social a recollir algun talonari per vendre, o sinó, a comprar les participacions que vulgui. A veure si aquest any ens toca.

4. SETMANA DE LA CIÈNCIA. Enguany es torna a celebrar a iniciativa de la Fundació Catalana per la Recerca la Setmana de la Ciència. L'Agrupació Astronòmica d'Osona i la Universitat de Vic organitzarem conjuntament una sèrie d'activitats per a adherir-nos a aquesta celebració.

La Setmana de la Ciència es farà els dies del 12 al 19 de novembre. I els actes seran els que us detallem a continuació. (Encara hi ha la possibilitat que es produeixi algun canvi en les hores o els llocs, però més endavant ja rebreu un tríptic amb tota la informació confirmada del tot.)

Per una banda els dies 15 i 16 s'instal·larà el Planetari mòbil «Fora d'òrbita» a la Universitat.

I en segon lloc es farà un cicle de conferències que en principi seguirà el següent calendari:

divendres 12: Sessió inaugural. A les 12 del migdia a la Sala d'Actes de la UV. A càrrec d'Ignasi Ribas, que parlarà dels darrers descobriments del telescopi espacial Hubble.

dilluns 15: A les 6 de la tarda a la Sala d'Actes de la UV, J. Vives Arumí ens parlarà d'astronàutica.

dimarts 16: A les 6 de la tarda a la Sala d'Actes de la UV, Ramon Coy ens parlarà de gemmologia i cristal·lografia.

dimecres 17: A les 12 del migdia a la Sala d'Actes de la UV, Salvador Reguant ens parlarà de la formació de Terra.

dijous 18: A les 8 del vespre a l'Auditori de la Caixa de Manlleu, Javier Martín Vide farà una conferència amb el títol Decálogo de la pluviometría ibérica. Al meu país la pluja no sap ploure?. Es presentaran deu característiques de la pluviometria ibèrica, amb especial referència a Catalunya, que mostren l'extraordinària irregularitat temporal i espacial de la pluja en el nostre país.

divendres 19: A les 12 del migdia a la Sala d'Actes de la UV, Rolf Tarrach ens parlarà de física de partícules.

Rebeu una cordial salutació

LA JUNTA DIRECTIVA

ACTIVITATS DEL QUART TRIMESTRE DE 1999

OCTUBRE

Dimarts 05 Conferència: L'evolució del Sistema Solar. Per Ricard Lázaro Medina.
La història de l'Univers des del Big bang fins a un futur remot, amb especial atenció al Sol, la Terra, la Lluna, els planetes i altres cossos del nostre sistema planetari, ressaltant sobretot les seves transformacions i canvis amb el pas del temps.

Dimarts 12 Festa de la Mare de Déu del Pilar.

Dimarts 19 Conferència: Els moviments del Sol. Per Josep M. Casals.
Dintre de les sessions dedicades al Sol amb motiu del passat eclipsi total, s'intentarà fer una descripció dels moviments del Sol, tant dintre del propi astre com en l'esfera celeste en relació al planeta Terra, i dintre la nostra galàxia de la Via Làctia.

Dimarts 26 Conferència: Asteroides, cometes i meteorits. Per Ricard Lázaro Medina
Un repàs a tots aquests cossos petits del Sistema Solar i la seva interrelació, destacant la nova concepció dels «planetes menors», que porta a preguntar-se «què és un planeta?».

NOVEMBRE

Dimarts 02 Conferència: L'hominització: el procés que ens ha portat a ser com som.
Per Joan Mercader.

Existeixen una sèrie de factors en el procés evolutiu de les espècies que en determinen la forma, la funció i el comportament presents. En el cas humà aquests factors reben el nom d'hominització. N'hi ha tres de fonamentals (l'adopció d'una marxa bípeda, la macrocefalització i l'ús i fabricació d'estrís) i d'altres de relacionats (sexualitat particular, utilització del foc, sentit de transcendència i desenvolupament d'un llenguatge articulat).

Dimarts 09 Conferència: Les coordenades UTM. Per Gabriel Guix.

S'explicaran els fonaments i la correcta utilització d'aquest sistema de projecció cartogràfica, tan utilitzat avui dia en tots els mapes del nostre país, així com la seva relació amb les coordenades geogràfiques.

Dissabte 13 Visita a visitar la planta de cogeneració de l'Anònima Llanera.

Ens trobarem a les deu del matí a davant de la gasolinera de la cruïlla del C. Montserrat amb l'Avinguda dels Països Catalans.

Dimarts 16 Conferència: La contaminació lumínica a les ciutats. Per Antoni Andreu.

Explicació de l'avantprojecte de llei del Parlament de Catalunya sobre la protecció del medi contra la Contaminació Lumínica.

Dimarts 23 Conferència: Refracció en dioptrès. Per Josep M. Casals.

Continuació d'un repàs dosificat dels temes d'òptica geomètrica, des de les lleis fonamentals de l'òptica i l'estudi dels miralls, cap a les lents i la seva utilització en els aparells d'observació. El diccionari de l'IEC defineix el dioptre com a un «sistema òptic format per dos medis transparents, homogenis i isòtrops, separats per una superfície».

Divendres 26 Sessió sobre l'eclipsi total de Sol. Farem un intercanvi del fotos, diapositives i vídeos del viatge i comentarem els resultats de les diverses expedicions.

Dimarts 30 Conferència: Les supernoves «Ia». Per Josep Pujols.

Últimament s'han descobert un tipus d'estrelles peculiars, amb una evolució característica pròpia que les fa explotar en supernoves, i que es poden utilitzar per a determinar l'evolució passada de l'univers, tant en l'espai com en el temps.

DESEMBRE

Dimarts 07 Festa pel Pont de la Puríssima.

Dimarts 14 Conferència: Concentració de contaminants atmosfèrics i situacions sinòptiques a Vic. Per Albert Torres.

Estudi de la influència de les situacions meteorològiques sobre els contaminants atmosfèrics registrats a Vic.

Divendres 17 Sopar del Solstici d'hivern. Cal apuntar-se al local de l'Agrupació. Teniu temps fins el dia 7 de desembre.

Diumenge 19 Excursió per portar un pessebre a Sant Miquel de les Formigues.

Ens trobarem a 2/4 de 9 del matí al Prat de la Riera.

Dimarts 21 Conferència: Matemàtiques per a l'astronomia. Per Ricard Lázaro Medina.

Les fórmules matemàtiques més usuals i necessàries en el món de l'astronomia; inclou un apèndix sobre instruments usats per fer càlculs.

NOTA: Totes les activitats, si no s'indica el contrari, començaran a les 8 del vespre, i es faran al local social de l'Agrupació Astronòmica d'Osona, C. Pare Xifré, 1-3, de Vic.

